

УДК 378.015.31:613

DOI <https://doi.org/10.32782/2412-9208-2026-1-218-228>

**UT-OF-CLASS HEALTH-PROMOTING ACTIVITIES
AS A CONDITION FOR FORMING A HEALTH-PROMOTING
WORLDVIEW AMONG STUDENTS**

**ОПОЗААУДИТОРНА ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНА ДІЯЛЬНІСТЬ
ЯК УМОВА ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОГО
СВІТОГЛЯДУ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ**

Nataliia NAUMENKO

Doctor of Pedagogical Sciences,
Associate Professor,
Professor at the Department of
Corrective Psychopedagogy and
Human Health
H. S. Skovoroda Kharkiv National
Pedagogical University
29, Alchevskih Str., Kharkiv, 61002,
Ukraine

nataliia.naumenko@hnpu.edu.ua
<https://orcid.org/0000-0003-0658-1769>

Наталія НАУМЕНКО,

доктор педагогічних наук, доцент,
професор кафедри корекційної
психопедагогіки і здоров'я людини
Харківський національний
педагогічний університет
імені Г.С. Сковороди
вул. Алчевських, 29, м. Харків,
61002, Україна

Yuriy BOYCHUK,

Doctor of Education, Professor, Full
Member of National Academy of
Pedagogical Sciences of Ukraine,
Rector,
H.S. Skovoroda Kharkiv National
Pedagogical University
29, Alchevskih Str., Kharkiv, 61002,
Ukraine

yurij.boychuk@gmail.com
<https://orcid.org/0000-0001-8583-5856>

Юрій БОЙЧУК

доктор педагогічних наук,
професор, академік НАПН України,
ректор,
Харківський національний
педагогічний університет
імені Г. С. Сковороди
вул. Алчевських, 29, м. Харків,
61002, Україна

Andrii KOZLOV,

Senior Lecturer at the Department of
Theory, Methodology and Practice of
Physical Education,
H. S. Skovoroda Kharkiv National
Pedagogical University
29, Alchevskih Str., Kharkiv, 61002,
Ukraine

kozlovandrij71@gmail.com

<https://orcid.org/0000-0001-5594-2132>

Liudmyla DROZHUK,

Candidate of Pedagogical Sciences,
Associate Professor,
Head of the Department of Corrective
Psychopedagogy and Human Health,
H. S. Skovoroda Kharkiv National
Pedagogical University
29, Alchevskih Str., Kharkiv, 61002,
Ukraine

m.l.drogik@gmail.com

<https://orcid.org/0000-0002-5290-6715>

Андрій КОЗЛОВ,

старший викладач кафедри теорії,
методики і практики
фізичного виховання,
Харківський національний
педагогічний університет
імені Г.С. Сковороди
вул. Алчевських, 29, м. Харків,
61002, Україна

Людмила ДРОЖИК,

кандидат педагогічних наук,
доцент, завідувач кафедри
корекційної психопедагогіки
і здоров'я людини,
Харківський національний
педагогічний університет
імені Г.С. Сковороди
вул. Алчевських, 29, м. Харків,
61002, Україна

ABSTRACT

The article is devoted to the problem of organizing extracurricular health-saving activities as one of the conditions for forming a health-saving worldview among students. The article theoretically substantiates and reveals the content of extracurricular health-saving activities as an important pedagogical condition for the formation of a health-saving worldview among students in the process of professional training in higher education institutions. The relevance of the study is determined by the growth of social, psycho-emotional, and informational burdens on students, the need to form a responsible attitude towards one's own health as a basic personal and professional value, as well as the need to integrate the health-saving component into all areas of the educational process. The work clarifies the essence of the concept of a "health-preserving worldview" as an integrative personal formation. It has been proven that extracurricular activities create additional opportunities for the formation of internal motivation, self-reflection, the development of responsibility, and the ability to self-regulate. The content areas and organizational and methodological principles for the implementation of extracurricular health-promoting activities have been identified, in particular the introduction of training, educational programs, project and volunteer activities, sports and health events, information and communication support, and pedagogical support for students. It has been proven that the systematic, integrative, and practical orientation of such forms of work ensures a holistic combination of cognitive, value-motivational, and activity components of a health-promoting worldview. It is concluded that the effectiveness of forming a health-saving worldview among students depends on

the creation of a health-saving educational environment, interdisciplinary integration of educational content, the use of innovative pedagogical technologies, and the establishment of social partnerships. Prospects for further research related to the development of models for organizing extracurricular activities and tools for assessing the level of formation of a health-saving worldview among future specialists are outlined.

Key words: *health-promoting worldview, extracurricular activities, student youth, professional training, health-promoting competence, educational environment, pedagogical conditions, healthy lifestyle.*

Вступ. Сучасний етап розвитку українського суспільства характеризується зростанням соціальних, інформаційних, психоемоційних та фізичних навантажень на молодь, що зумовлює актуалізацію проблеми збереження і зміцнення здоров'я студентської спільноти. Умови воєнного стану, динамічні трансформації освітнього простору, цифровізація навчання, зміна способу життя та зниження рівня рухової активності суттєво впливають на фізичне й психічне благополуччя здобувачів вищої освіти. У цьому контексті здоров'я набуває статусу не лише індивідуальної цінності, а й стратегічного ресурсу держави, що визначає якість людського капіталу та перспективи сталого розвитку суспільства.

Заклади вищої освіти покликані виконувати не тільки освітню й професійну, а й виховну та здоров'язбережувальну функції. Проте формування відповідального ставлення до власного здоров'я не може обмежуватися рамками аудиторної роботи чи окремих дисциплін. Воно потребує системного впливу на особистість студента через різні види діяльності, серед яких особливе місце посідає позааудиторна здоров'язбережувальна діяльність. Саме вона створює простір для добровільної, ціннісно вмотивованої активності, розвитку навичок саморегуляції, соціальної взаємодії, формування культури здорового способу життя та усвідомлення здоров'я як інтегральної життєвої цінності.

Позааудиторна діяльність має значний потенціал у формуванні здоров'язбережувального світогляду студентської молоді, оскільки забезпечує інтеграцію когнітивного, емоційно-ціннісного та поведінкового компонентів ставлення до здоров'я. Через участь у спортивних, просвітницьких, волонтерських, психолого-профілактичних, соціально-культурних заходах студенти набувають досвіду практичної реалізації здоров'язбережувальних стратегій, розвивають навички відповідальної поведінки та зміцнюють внутрішню мотивацію до самозбереження.

Водночас аналіз наукових джерел засвідчує, що проблема організації позааудиторної здоров'язбережувальної діяльності часто розглядається фрагментарно, без достатнього теоретико-методологічного обґрунтування її ролі саме у формуванні цілісного світоглядного ставлення до здоров'я. Недостатньо розкритими залишаються механізми

інтеграції позааудиторних форм роботи в загальну систему освітнього процесу та умови їхньої ефективності.

У зв'язку з цим особливої актуальності набуває дослідження позааудиторної здоров'язбережувальної діяльності як педагогічної умови формування здоров'язбережувального світогляду студентської молоді, що зумовлює потребу в теоретичному осмисленні її сутності, структури та організаційно-методичних засад реалізації в закладах вищої освіти.

Метою статті є теоретичне обґрунтування сутності та педагогічного потенціалу позааудиторної здоров'язбережувальної діяльності як важливої умови формування здоров'язбережувального світогляду студентської молоді, а також визначення її структурних компонентів, змістових напрямів і організаційно-методичних засад реалізації в умовах закладу вищої освіти.

Методи та методики дослідження. У процесі дослідження було використано методи: аналіз і синтез нормативно-правових документів, психолого-педагогічної літератури з проблематики здоров'язбереження та організації позааудиторної діяльності студентської молоді в процесі професійної підготовки; моделювання структурних компонентів позааудиторної здоров'язбережувальної діяльності як педагогічної умови формування ціннісного ставлення до здоров'я; узагальнення і систематизація результатів аналізу, синтезу; формулювання висновків.

Результатидискусії. Проблема формування здоров'язбережувального світогляду студентської молоді в процесі професійної підготовки постає сьогодні як один із ключових напрямів сучасної педагогічної науки та практики, що обумовлено глобальними викликами щодо погіршення фізичного, психічного й соціального благополуччя молодого покоління. Аналіз наукових джерел засвідчує, що традиційна вища освіта часто не забезпечує цілеспрямованого формування ціннісного ставлення до власного здоров'я та здорового способу життя як інтегрованої особистісної якості, що має визначальне значення для професійної компетентності майбутніх фахівців [8].

О. Потужній і В. Поліщук у наукових дослідженнях визначають, що здоров'язбережувальна освіта та формування відповідних компетентностей у студентів мають бути не лише частиною навчальних програм, але й невід'ємною складовою освітнього середовища, що сприяє цілісному усвідомленню здоров'я як цінності й моделюванню активної здоров'язбережувальної поведінки. Зокрема, наголошується на важливості інтеграції знань, цінностей і практичних умінь, які формують у студентів позитивне ставлення до здорового способу життя і здатність самостійно підтримувати і зміцнювати власне здоров'я [8].

Сучасні науковці підкреслюють, що здоров'язбережувальний світогляд є інтегративним особистісним утворенням, що включає систему знань про феномен здоров'я, ціннісно-мотиваційні орієнтації, поведінкові установки

та рефлексивні механізми самооцінки й саморегуляції, які спрямовують особистість до активної участі у збереженні та зміцненні власного й суспільного здоров'я [2; 3].

А. Бойченко виділяє здоров'язбережувальний складник професійної підготовки фахівців, наголошуючи на розробці комплексних програм здоров'язбереження, що включають організацію здоров'язбережувального освітнього середовища (створення сприятливого психологічного клімату, проведення психологічних тренінгів, гнучкість навчання, безпекові заходи), підтримку фізичного здоров'я студентів (мотиваційні активності до здорового способу життя в укріпленнях, медична підтримка), підтримку психоемоційного благополуччя (робота психологічної служби, впровадження практик психоемоційного розвантаження), соціальну підтримку та адаптацію (соціальна згуртованість, волонтерська діяльність) [1].

О. Поліщук, А. Василич, М. Василич пропонують вдосконалити організацію дозвілля студентів закладів вищої освіти за рахунок впровадження триденного ретриту, спрямованого на особистісне і академічне зростання студентів шляхом формування у них соціальних навичок без гаджетів, професійних навичок кар'єрного зростання, фізичного та емоційного благополуччя [7].

Ми погоджуємося із думкою О. Онопрієнко, який досліджуючи формування фізичної культури студентів у позааудиторній роботі, вважає її однією із форм виховання, що ґрунтується на самостійній роботі студентів з використанням новітніх нетрадиційних методик спортивно-оздоровчої спрямованості (тематичні клуби, скаутський рух) та позитивно впливає на формування особистості студента, враховуючи його індивідуальні можливості та інтереси [6; 9].

На тлі сучасних соціальних ризиків, включно з впливом воєнних, економічних та інформаційних стресорів, існуючі практики професійної підготовки студентів часто не включають достатньо механізмів формування здоров'язбережувального світогляду як системної ціннісної орієнтації. Це зумовлює недостатнє засвоєння ціннісних та поведінкових аспектів збереження здоров'я, низький рівень мотивації до самозбереження й активного ведення здорового способу життя серед молоді [5].

З огляду на зазначене, можемо констатувати, що проблема формування здоров'язбережувального світогляду студентської молоді в процесі професійної підготовки залишається невирішеною в частині побудови цілісної моделі, що органічно поєднувала б педагогічні, ціннісні та діяльнісні компоненти, а також потребує подальшого теоретичного осмислення й практичного впровадження в системі вищої освіти.

На наш погляд, формування здоров'яорієнтованого світогляду студентської молоді потребує створення системи взаємопов'язаних педагогічних умов, до яких належать: забезпечення здоров'язбережувального освітнього

середовища у закладі вищої освіти; інтеграція здоров'язбережувального компонента в зміст освітніх програм; застосування інноваційних педагогічних технологій, методів і форм навчання відповідної спрямованості; організація цілеспрямованої позааудиторної здоров'язбережувальної діяльності студентів; здійснення моніторингу та індивідуального супроводу їхньої активності у сфері збереження здоров'я; підвищення рівня здоров'язбережувальної компетентності науково-педагогічних працівників; забезпечення інформаційно-комунікаційної підтримки цього процесу, а також розвиток соціального партнерства як важливого ресурсу формування здоров'яорієнтованих цінностей і практик [2].

Проте, на особливу увагу заслуговує організація позааудиторної здоров'язбережувальної діяльності здобувачів, реалізація якої в умовах закладу вищої освіти ґрунтується на різноманітних змістових напрямках і організаційно-методичних засадах, що сприяють цілісному формуванню здоров'язбережувального світогляду студентської молоді.

Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди, реалізуючи ідею формування здоров'язбережувального світогляду студентської молоді, створив комплексну систему здоров'язбереження в межах організації позааудиторної діяльності студентів (Рис. 1), що включає взаємопов'язану діяльність чотирьох компонентів – комплексної системи виховної роботи, студентського самоврядування, центру ментального здоров'я і спортивного клубу університету.

Структуру та зміст позааудиторної здоров'язбережувальної діяльності слід розглядати як комплексну систему поза межами аудиторного

Рис. 1. Система позааудиторної здоров'язбережувальної діяльності ХНПУ імені Г.С. Сковороди

навчання, яка включає активності, що розвивають не лише професійні знання, а й особистісні цінності й установки, спрямовані на здоровий спосіб життя, самосвідомість і саморозвиток. Позааудиторна діяльність передбачає високий ступінь самостійності та свободи вибору студентом форм, що дозволяє створювати умови для особистісного зростання, розвитку навичок саморегуляції та позитивної поведінки щодо власного здоров'я.

До змістових напрямів відносяться просвітницькі й оздоровчі заходи, клуби за інтересами, волонтерські проекти, спортивні секції, культурно-мистецькі активності, тренінги з психоемоційної компетентності, а також діяльність студентського самоврядування, що підтримує активний спосіб життя та здоров'язбережувальні практики. Такі форми позааудиторної діяльності не лише розширюють освітній досвід студентів, а й стимулюють розвиток їхньої громадянської відповідальності, самоорганізації та навичок співпраці в команді, що є важливими складовими здоров'язбережувального світогляду [4].

У (табл. 1) наведені приклади студентських ініціатив, що спрямовані на формування здоров'язбережувального світогляду молоді в системі позааудиторної діяльності ХНПУ імені Г.С. Сковороди.

Таблиця 1

№	Структурний компонент	Види студентських ініціатив (квести, тренінги, челенджі, акції, флешмоби, косплеї, марафони, батл-фести)
1	2	3
1.	Система виховної роботи ХНПУ імені Г.С. Сковороди	Загальноуніверситетський конкурс проектів «Школа безпеки, здоров'я і безбар'єрності»; Всесвітній день здоров'я «Як я зміцнюю своє здоров'я в умовах сьогодення»; Загальноуніверситетський конкурс «Стратегія Духовно-Моральної Цивілізації»; Онлайн-захід «Зимовий спортивний календар»; Змагання з парного квесту «Олімпійський мікст» в рамках Національного проекту «Цікава фізкультура – 2.0. Перезавантаження»; Руханки до спортивних свят; Європейський тиждень спорту «Більше рухайся – менше гортай соцмережі»; Акція-марафон Відділення Національного Олімпійського комітету України в Харківській області та ХНПУ імені Г.С. Сковороди «Крокуємо разом у здоровий спосіб життя»; Челендж «Мій екологічний слід» тощо.

Продовження таблиці 1

1	2	3
2.	Спортивний клуб університету	Семінар-дискусія «Початок самовдосконалення та розвитку людини – наукове обґрунтування фізичного навантаження»; Участь в акції WhiteCard до міжнародного дня спорту на благо розвитку та миру; Змагання серед студентів та студенток України під гаслом «РАЗОМ ПЕРЕМОЖЕМО» – «Пліч-о-пліч всеукраїнські студентські ліги»; Участь у змаганнях на Першість ХНПУ імені Г.С. Сковороди з бадмінтону, настільного тенісу, кіберспорту, шашок і шахів, валеюболу.
3.	Студентський парламент	«Веселі старты»; Тренінг «Інструментарій та методи досліджень у фізичній культурі»; Челендж до Дня тренера в Україні. «Мій тренер – приклад для мене»; Флешмоб «Фізкультуримо вдома» тощо.
4	Центр ментального здоров'я	Практико-орієнтоване навчання «Почуття провини як чинник емоційного вигорання»; «Як коректно порадити людині звернутися по психологічну допомогу та чи дійсно це потрібно?»; «Професійний стрес в діяльності вчителя. Синдром емоційного вигорання (учні, вчителі). Як підтримувати баланс між життям і роботою?» тощо; Засідання СНГ «Валеоклуб» – «Баланс між навчанням/роботою та особистим життям, задля свого здоров'я»; «Інформаційна гігієна: Як відрізнити фейки про здоров'я від правди?»; «ВІЛ/СНІД та інші інфекції, що передаються статевим шляхом: Факти та профілактика»; «Мое тіло – мій храм» тощо; Засідання комітету ментального здоров'я – «Як надмірна емоційна чутливість та страх самотності руйнують стосунки та сприйняття власного Я (Межовий розлад особистості)»; «Як не боятися проявити своє «Неправильне» Я серед «Правильних» батьків»; «Як перестати бути “зручним” для всіх: синдром хорошого хлопця/дівчини»; «Як пережити невдачі без травми для психіки» тощо.

Організаційно-методичні засади реалізації позааудиторної діяльності передбачають системне планування, координацію та підтримку з боку викладацького складу й адміністрації закладу вищої освіти.

Зокрема, важливим є створення сприятливих умов для реалізації позааудиторних ініціатив: наявність матеріальної бази (спортивних, культурних, освітніх просторів), належної інформаційно-методичної підтримки, а також мотиваційних механізмів для студентів щодо участі у відповідних активностях. Залучення експертів різної галузевої компетентності (психологів, соціологів, тренерів, медичних працівників) дозволяє розширити змістовий простір діяльності та забезпечити міждисциплінарний підхід у формуванні здоров'язбережувального мислення та поведінки.

Педагогічна підтримка позааудиторної діяльності також передбачає організацію рефлексивних практик та оцінювання результатів участі студентів, що сприяє усвідомленню ними власних досягнень у сфері здоров'я й самопізнання. Ці методичні підходи стимулюють перехід від пасивної участі до активної, цілеспрямованої діяльності, що інтегрує здобуті знання й практичні навички у повсякденну поведінку.

Висновки. Узагальнення результатів дослідження дає підстави стверджувати, що позааудиторна здоров'язбережувальна діяльність є вагомим педагогічним умовою формування здоров'язбережувального світогляду студентської молоді в процесі професійної підготовки. Її цілеспрямована організація сприяє усвідомленню студентами здоров'я як базової життєвої та професійної цінності, формуванню відповідального ставлення до власного фізичного, психічного й соціального благополуччя. Доведено, що системне впровадження різноманітних форм позааудиторної роботи (просвітницьких заходів, тренінгів, проєктної діяльності, волонтерських ініціатив, спортивно-оздоровчих програм, інтерактивних платформ підтримки здорового способу життя) у поєднанні з педагогічним супроводом і моніторингом індивідуального поступу здобувачів освіти підвищує ефективність формування їхнього здоров'язбережувального світогляду та професійної готовності до реалізації здоров'язбережувальних стратегій у майбутній діяльності.

Перспективи подальших наукових розвідок убачаються в розробленні та експериментальній перевірці структурно-функціональних моделей організації позааудиторної здоров'язбережувальної діяльності у закладах вищої освіти, створенні діагностичного інструментарію для комплексного оцінювання рівня сформованості здоров'язбережувального світогляду студентів, а також у вивченні впливу цифрових освітніх середовищ і міждисциплінарних підходів на розвиток здоров'язбережувальної компетентності майбутніх фахівців.

Література

1. Бойченко А. Здоров'язбереження здобувачів вищої освіти в умовах сучасного освітнього середовища. *Освіта. Інноватика. Практика*. 2025. Т. 13, № 6. С. 7–11.
2. Науменко Н., Бойчук Ю., Козлов А., Дрожик Л. Педагогічні умови формування здоров'яорієнтованого світогляду студентської молоді в закладах вищої освіти. *Педагогічна академія: наукові записки*. 2025. № 18.

3. Науменко Н., Бойчук Ю., Козлов А., Дрожик Л. Досвід організації здоров'язбережувального освітнього середовища в університеті як важливої умови формування здоров'яорієнтованого світогляду здобувачів освіти. *Педагогічна інноватика*. 2025. № 8. С. 17–24.
4. Науменко Н., Бойчук Ю., Козлов А., Дрожик Л. Форми і методи формування здоров'яорієнтованого світогляду здобувачів вищої освіти в процесі професійної підготовки. *Інноваційна педагогіка*. 2025. Вип. 83. Т. 2. С. 127–132.
5. Олійник Н., Кравець Н., Покришко О., Єлахіна Н. Роль вищої школи у формуванні здорового способу життя студентської молоді. *Медицина освіти*. 2020. № 2. С. 96–102.
6. Онопрієнко О., Онопрієнко О. Формування фізичної культури студентів у позааудиторній роботі. *Молодий вчений*. 2020. № 2 (78). С. 247–249.
7. Поліщук О., Василич А., Василич М. Вдосконалення організації дозвілля студентів закладів вищої освіти. *Педагогічна безпека*. 2023. Вип. 8. № 1–2. С. 21–27.
8. Потужний О., Поліщук В. Здоров'язбережувальна освіта та формування її компетентностей у студентів в освітньому середовищі. *Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Серія: Педагогічні науки*. 2022. № 1. С. 124–129.
9. Otravenko O., Shkola O., Zhamardiy V., Shynkarova O., Fomenko O., Poluliaschenko T., Donchenko V. Fostering the social activity of future specialists in physical education and sports in a health-preserving environment. *Acta Balneologica*. 2024. Vol. 67, issue 2. P. 135–143.

References

1. Boichenko, A. (2025). Zdoroviazberezhennia zdobuvachiv vyshchoi osvity v umovakh suchasnoho osvitnoho seredovishcha. [Health preservation of higher education seekers in the modern educational environment] *Osvita. Innovatyka. Praktyka*, V. 13(6). S. 7–11. [in Ukrainian].
2. Naumenko, N., Boichuk, Yu., Kozlov, A., & Drozhuk, L. (2025). Pedagogichni umovy formuvannia zdoroviaorієntovanoho svitohliadu studentskoi molodi v zakladakh vyshchoi osvity. [Pedagogical conditions for forming a health-oriented worldview among students in higher education institutions.] *Pedahohichna akademiia: naukovі zapysky*, V.18. [in Ukrainian].
3. Naumenko, N., Boichuk, Yu., Kozlov, A., & Drozhuk, L. (2025). Dosvid orhanizatsii zdoroviazberезhуvalnogo osvitnoho seredovishcha v universyteti yak vazhlyvoi umovy formuvannia zdoroviaorієntovanoho svitohliadu zdobuvachiv osvity. [Experience in organizing a health-promoting educational environment at the university as an important condition for forming a health-oriented worldview among students]. *Pedahohichna innovatyka*, V.8. S.17–24. [in Ukrainian].
4. Naumenko, N., Boichuk, Yu., Kozlov, A., & Drozhuk, L. (2025). Formy i metody formuvannia zdoroviaorієntovanoho svitohliadu zdobuvachiv vyshchoi osvity v protsesi profesiinoi pidhotovky. [Forms and methods of shaping a health-oriented worldview of higher education seekers in the process of professional training]. *Innovatsiina pedahohika*, V. 83(2). S.127–132. [in Ukrainian].
5. Oliinyk, N., Kravets, N., Pokrishko, O., & Yelakhina, N. (2020). Rol vyshchoi shkoly u formuvanni zdorovoho sposobu zhyttia studentskoi molodi. [The role of higher education in shaping a healthy lifestyle among students]. *Medychna osvita*, V. 2. S. 96–102. [in Ukrainian].
6. Onoprienko, O., & Onoprienko, O. (2020). Formuvannia fizychnoi kultury studentiv u pozaaudytornii roboti. [Developing students' physical fitness through extracurricular activities]. *Molodyi vchenyi*, V. 2(78). S. 247–249. [in Ukrainian].
7. Polishchuk, O., Vasylynych, A., & Vasylynych, M. (2023). Vdoskonalennia orhanizatsii dozvillia studentiv zakladiv vyshchoi osvity. [Improving the organization of leisure activities for students in higher education institutions]. *Pedahohichna bezpeka*, V. 8(1–2). S. 21–27. [in Ukrainian].
8. Potuzhnyi, O., & Polishchuk, V. (2022). Zdoroviazberезhуvalna osvita ta formuvannia yii kompetentnosti u studentiv v osvitnomu seredovishchi. [Health education and

the development of health-related competencies in students in the educational environment]. *Visnyk Cherkaskoho natsionalnoho universytetu imeni Bohdana Khmelnytskoho. Seriya : Pedagogichni nauky*. V. 1. S. 124–129. [in Ukrainian].

9. Otravenko, O., Shkola, O., Zhamardiy, V., Shynkarova, O., Fomenko, O., Poluliashchenko, T., & Donchenko, V. (2024). Spryiannia sotsialnii aktyvnosti maibutnikh fakhivtsiv u haluzi fizychnoi kultury i sportu v umovakh, shcho spryiaiu zberezhenniu zdorovia. [Fostering the social activity of future specialists in physical education and sports in a health-preserving environment]. *Acta Balneologica*. V. 67(2). S. 135–143. [in Ukrainian].

АНОТАЦІЯ

Стаття присвячена проблемі організації позааудиторної здоров'язбережувальної діяльності як однієї з умов формування здоров'язбережувального світогляду студентської молоді. У статті теоретично обґрунтовано й розкрито зміст позааудиторної здоров'язбережувальної діяльності як важливої педагогічної умови формування здоров'язбережувального світогляду студентської молоді в процесі професійної підготовки у закладі вищої освіти. Актуальність дослідження зумовлена зростанням соціальних, психоемоційних та інформаційних навантажень на здобувачів освіти, необхідністю формування відповідального ставлення до власного здоров'я як базової особистісної та професійної цінності, а також потребою інтеграції здоров'язбережувального компонента у всі напрями освітнього процесу. У роботі уточнено сутність поняття «здоров'язбережувальний світогляд» як інтегративного особистісного утворення. Обґрунтовано, що саме позааудиторна діяльність створює додаткові можливості для формування внутрішньої мотивації, саморефлексії, розвитку відповідальності та здатності до саморегуляції. Визначено змістові напрями та організаційно-методичні засади реалізації позааудиторної здоров'язбережувальної діяльності, зокрема впровадження тренінгів, просвітницьких програм, проєктної та волонтерської діяльності, спортивно-оздоровчих заходів, інформаційно-комунікаційної підтримки та педагогічного супроводу студентів. Доведено, що системність, інтегративність і практична спрямованість таких форм роботи забезпечують цілісне поєднання когнітивного, ціннісно-мотиваційного та діяльнісного компонентів здоров'язбережувального світогляду. Зроблено висновок, що ефективність формування здоров'язбережувального світогляду студентської молоді залежить від створення здоров'язбережувального освітнього середовища, міждисциплінарної інтеграції змісту освіти, використання інноваційних педагогічних технологій і налагодження соціального партнерства. Окреслено перспективи подальших досліджень, пов'язані з розробленням моделей організації позааудиторної діяльності та інструментарію оцінювання рівня сформованості здоров'язбережувального світогляду майбутніх фахівців.

Ключові слова: здоров'язбережувальний світогляд, позааудиторна діяльність, студентська молодь, професійна підготовка, здоров'язбережувальна компетентність, освітнє середовище, педагогічні умови, здоровий спосіб життя.

Дата першого надходження статті до видання: 18.02.2026
Дата прийняття статті до друку після рецензування: 10.03.2026
Дата публікації (оприлюднення) статті: 22.05.2026